

Vårdsnäs

KINDA KANAL

Fotograf: AB Flygfrakt, 1984

- 1 Vårdsnäs kyrka
- 2 Prästgården
- 3 Stiftsgården
- 4 Hembygdsgården

Fotograf: Ivar Andersson

Kvilla bro. Här började Kinda Kanal att byggas redan 1803.

Fotograf: Ivar Andersson

Brokinds sluss. Ett viktigt syfte med Kinda Kanals tillkomst var att få en transportväg för timmer, ved och förädlade trävaror.

Fotograf: Ivar Andersson, omkring 1920

Brokinds båtvarv.

Vid dragningen av Kinda kanal genom Vårdsnäs Socken tog man fördel av sjöarna Stora och Lilla Rängen. Den enda slussen i socknen finns vid Brokinds Herrgård (tavla om slussen finns på plats) och grävning med strandskoning utfördes enbart vid Kvilla bro. Vid Kvilla påbörjades byggandet av Kinda Kanal redan 1803. En första sträckning mellan Horn och Labbenäs i norra änden av Stora Rängen blev verklighet under 1800-talets första år. Ett ras i Brokind sluss under vårfloden 1813 gjorde båtleden kortlivad. Trafiken mellan Horn och Labbenäs kom åter igång först 1861 och ångbåten General Boy trafikerade kanalen. År 1872 inspekterades den helt färdiga Kinda Kanal och certifierades den 21 september.

Kanalen brukades bland annat för flottning av timmer till det stora sågverket i Bestorp, som var i bruk till 1958. Timbertransporterna sjövägen till sågen upphörde omkring 1945. I Bestorp fanns även snickerifabrik. Bestorp och Brokind är de enda tätorterna inom området.

Central i socknen ligger Vårdsnäs kyrka (1). Kyrkan är mycket vackert belägen och är sommartid en populär vigselkyrka.

På Vårdsnäs Hembygdsgård (4) anordnas många evenemang. Bl a firas Valborgsmässaafon, 6:e juni och Vårdsnäs dagen här. Samtliga byggnader på hembygdsgården har sitt ursprung i socknen och har flyttats hit av ideella krafter.

Stiftsgården (3) har en livlig kurs- och konferensverksamhet. Här finns lunchservering och möjlighet till många aktiviteter.

På Vesterby (2 km härifrån) finns för den intresserade sedan 2006 en artonhåls golfbana. Här finns även restaurang, konferensanläggning mm.

Brokinds båtvarv har numera upphört, men under många år byggdes träekor speciella för Rängensjöarna. Många båtar, även i plast, har sålts genom detta varv. Det såldes även båtmotorer här.

Texten sammanställd i samarbete med Vårdsnäs Hembygdsgård.

Fotograf: Bror Agaton Artur Möllman, troligen 1940-tal

Ungdomar vid Vårdsnäs stiftgård.

Okänd fotograf, 1942

Vesterby.

Även Vesterby omnämns i Cervus (Jägmästare Erik G:son Hjort) vägledare för Kinda kanal från år 1888:

"Westerby säteri. Gården är känd sedan 1383, då Nils Skata sålde den till Bo Jonsson (Grip). 1683 egdes den af riksrådet frih. Gust. Kurck, 1700 af öfverstelöjtn. v. Beijer, gift med grevinnan A. Maria Dahlberg. 1726, deras måg lagman Joh. Franc, som sålde egendomen till frih. V. H. Stackelberg, sedermera generalmajor, hvilken bortbytte densamma till gen.-major gr. Adam Horn, hvarefter den genom köp förenades med Säby bortåt ett sekel, men af dess egare gr. Saltza försålles 1861 till kammarherren gr. H. G. Falkenberg på Brokind, hvilken lät uppföra nuvarande karaktershuset, med ovanligt stora och bekväma rum. Hans son f. löjtnanten gr. Henrik Falkenberg gift med Elisabeth Cronstedt (finska ätten) år sedan 1873 egare och har uppfört nya ladugårdsbyggnader, tidsenligt mejeri och mycket förbättrat egendomen. Godset utgör 12 mantal med en areal af 1675 h:ar, af hvilka 413 h:ar åker."

KANALMUSEUM

I en mindre uthusbyggnad vid Brokinds sluss har föreningen Kinda Kanals Vänner och kanalbolaget sammanställt verktyg och redskap från kanalbygget samt fotografier, ritningar och skisser. Öppethållande under kanalsäsongens och slussens ordinarie tider.

Kontakta slussvakten i Brokind för ytterligare information och bokning av gruppvisning.

Fotograf: AB Flygfrakt, 1952

Vårdsnäs kyrka.

I Cervus (Jägmästare Erik G:son Hjort) vägledare för Kinda kanal från år 1888 kan man läsa:

"Vi passera nu den temligen stora Unön och hafva på venster hand Vårdsnäs kyrka, som nämnes redan 1320 under namn af Vardhanes. Kyrkan är uppförd af gråsten 1796 och har, bland annat, altartafla, målad 1803 af Per Hörberg, framställande "Kristi förklaring"."

Fotograf: Didrik von Essen, 1903

Interiör från Vårdsnäs kyrka.

Okänd fotograf, 1942

Prästgården i Vårdsnäs. Den bebos idag av komministern i Vårdsnäs.

Fotograf: Ivar Andersson

Ture Karlsson med dragspelet vid Brokinds slott. Snickaren och byggmästaren Ture Karlsson, 1891-1976, var en välkänd och populär profil i bygden. Han var bosatt i Brokind och hade "alltid ett leende på munnen och var alltid glad". Med sitt dragspel förgyllde han fester och andra tillställningar.

Källa: Vårdsnäs Hembygdsgård

Serien med historiska informationstavlor utplacerade längs kanalen är producerad av Kinda Kanal med medel från bl a Westman-Wernerska stiftelsen. I samarbete med: